

Sygn. akt I C 530/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 października 2017 roku

Sąd Rejonowy w Chełmnie Wydział I Cywilny

w składzie następującym :

Przewodniczący : SSR Julita Preis

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Beska

po rozpoznaniu w dniu 11 października 2017 roku w Chełmnie

spraw z powództwa M. S.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o zapłatę

orzeka:

I. Zasądza od pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. na rzecz powódki M. S. kwotę 40 000,00 zł (czterdzieści tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 maja 2016 roku do dnia zapłaty.

II. Oddala powództwo w pozostałej części.

III. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki M. S. kwotę

4 483,89 zł (cztery tysiące czterysta osiemdziesiąt trzy złote osiemdziesiąt dziewięć groszy) z tytułu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powódka M. S. w pozwie skierowanym przeciwko (...) S.A. w W. domagała się zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kwoty 60 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 21 kwietnia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia, zgodnie z art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc oraz zasądzenia od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości 7 200 zł wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł, ewentualnie zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów postępowania sądowego według spisu kosztów, który zostanie przedłożony na rozprawie.

W uzasadnieniu swego żądania powódka M. S. wskazała , że dnia 14 czerwca 2001 r. w C. R. P. kierując pojazdem marki S. o nr rej. (...), nie zachował należytej ostrożności w wyniku czego doprowadził do zderzenia z przydrożnym drzewem, na skutek czego A. S. będąca pasażerką pojazdu marki S. w wyniku odniesionych obrażeń ciała zmarła. Postanowieniem z dnia 18 lipca 2001 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Chełmnie umorzył postępowanie wobec śmierci sprawcy wypadku . Pojazd, którym kierował sprawca zdarzenia, w dacie wypadku korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, na podstawie umowy ubezpieczenia zawartej z pozwanym.

Powódka reprezentowana przez (...) S.A., pismem z dnia 31 marca 2016 r. zgłosiła stronie pozwanej roszczenie w kwocie 100 000 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią córki.

Pozwany decyzją z dnia 20 kwietnia 2016 r. przyznał na rzecz powódki kwotę 10 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Powódka wskazała, że bardzo cieszyła się z narodzin drugiej córki A.. Dziecko od najmłodszych lat było radosne i uśmiechnięte. Rodzice nie posiadali się ze szczęścia. Córka była bardzo pomocna, chętnie wyręczała rodziców w obowiązkach domowych. Nie sprawiała powódce żadnych problemów wychowawczych. Wręcz przeciwnie. Bardzo dobrze się uczyła. Była mądrym i czytany dzieckiem. Informacja o śmierci córki była dla powódki ogromnym szokiem. Była oszołomiona. Dopiero na pogrzebie widząc córkę w trumnie dotarło do niej, że straciła dziecko. Emocję wzięły górę, wpadła w ogromną rozpacz. Jej córka miała zaledwie 19 lat. Była dopiero u progu dorosłego życia. Za kilka miesięcy miała rozpocząć studia na kierunku archiwistyka.

Po śmierci córki powódka starała się jak najmniej przebywać w domu, ponieważ wszystko tam kojarzyło jej się ze zmarłą. Każdego dnia odczuwa tęsknotę za córką. Wspomina ją podczas uroczystości rodzinnych. Córka zawsze rozweselała towarzystwo swoim uśmiechem i energią. Mając na uwadze powyższe, w szczególności bliskie relacje łączące powódkę z córką, żadaną kwotę należy uznać za odpowiednią.

Powódka wskazała, że podstawę prawną dochodzonego roszczenia stanowi art. 448 kc w zw. z art. 24 § 1 kc. Obecnie w jednolicie ukształtowanym i utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego i sądów powszechnych przedstawiany jest pogląd, że najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24 § 1 kc zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu, który miał miejsce przed dniem 3 sierpnia 2008 r. (wyrok SA w Gdańsku z dnia 23-09-2005 r., I ACa 554/05; wyrok SN z dnia 14-01-2010 r., IV CK 307/09; uchwała SN z dnia 22-10-2010 r., III CZP 76/2010; wyrok SN z dnia 25-05-2011 r., II CSK 537/2010; uchwała SN z dnia 13-07-2011 r., III CZP 32/2011). Podstawę prawną odsetek stanowi art. 481 § 1 kc zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. Podstawę prawną odsetek za opóźnienie zawartych w pkt 1 petitum pozwu stanowi art. 481 § 1 k.c., zgodnie z którym jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia. Żądanie zasądzenia od pozwanego odsetek od dnia 21.04.2016 r., zawarte w pkt 1 petitum pozwu, uzasadnione jest faktem, iż decyzje ostateczną pozwany wydał dnia 20.04.2016 r.

Właściwość miejscową Sądu uzasadnia miejsce zamieszkania powódki zgodnie z brzmieniem art. 34a ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2003 r. Nr 124, poz. 1152 ze zm.), w myśl którego powództwo o odszkodowanie z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych wytacza się wyłącznie przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania albo siedziby poszkodowanego zdarzeniem powodującym szkodę albo przed sąd właściwy dla miejsca zaistnienia tego zdarzenia. W braku wskazanych wyżej podstaw właściwości miejscowej powództwo można wytoczyć przed sąd właściwy według przepisów o właściwości ogólnej.

Na podstawie art. 187 § 1 pkt . 3 kpc powódka M. S. poinformowała, że w przedmiotowej sprawie strony na etapie przedsądowym podjęły próbę ugodowego rozwiązania zaistniałego sporu prowadząc korespondencje pocztowa lub e-mailową. Ostatecznie stronom nie udało się wypracować wspólnego stanowiska w sprawie.

Pozwany (...) S.A. w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego.

Uzasadniając swe stanowisko pozwany wskazał, że bezsporne jest to, że zdarzenie, w wyniku którego nastąpiła śmierć córki powódki, A. S., z którym powódka wiąże żądanie zadośćuczynienia, nastąpiło w dniu (...) Córka powódki zmarła w następstwie doznanych w wypadku obrażeń ciała. Pozwany nie kwestionuje tego, że sprawca szkody w dniu zdarzenia miał zawartą z pozwanym (...) S.A. umowę obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych. Faktem jest także i to, że w piśmie z dnia 31 marca 2016r. powódka zgłosiła stronie pozwanej roszczenie o zapłatę kwoty 100 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia za naruszenie dóbr osobistych w związku ze śmiercią córki. Pozwany w piśmie z dnia 20 kwietnia 2016 r. zawiadomił pełnomocnika powódki o

przyznaniu z tego tytułu zadośćuczynienia w kwocie 10 000,00 zł. Pozwany odmówił uwzględnienia roszczenia w dalej idącym zakresie.

W aktualnym stanie sprawy, pozwany kwestionuje roszczenie powódki co do wysokości, uznając, iż żądanie pozwu jest wygórowane. W ocenie pozwanego, powódka nie wykazała, by krzywda doznana w następstwie zgonu córki uzasadniała żądanie zasądzenia od pozwanego, jako ubezpieczyciela sprawcy wypadku, kwoty 60000,00 zł. Powódka podnosi to, że mimo upływu lat wciąż nie może pogodzić się ze śmiercią córki i z jej brakiem. Codziennie towarzyszy powódce tęsknota za córką, która w chwili zgonu miała zaledwie 19 lat. Pozwany nie kwestionuje tego, że tragiczna śmierć córki musiała być dla powódki silnym przeżyciem, jednakże ocena wpływu i skutków przedmiotowego zdarzenia na psychikę i zdrowie powódki wymaga, zdaniem pozwanego, wiadomości specjalnych. W tym miejscu można jedynie zasygnalizować, że zarówno biegli z dziedziny psychologii, jak i psychiatrii podnoszą, iż upływ czasu powoduje z reguły złagodzenie negatywnych przeżyć i stopniowe zmniejszanie się poczucia krzywdy. Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej. Każdy przypadek należy traktować indywidualnie, z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy. Ocena rozmiaru krzywdy powinna jednak opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie wyłącznie na subiektywnych odczuciach poszkodowanego.

Pozwany niezależnie od przedstawionego wyżej stanowiska zaproponował powódce zawarcie ugody sądowej, na mocy której zapłaciłby powódce kwotę 20 000,00 zł - bez odsetek ustawowych - tytułem całkowitego zaspokojenia zgłoszonych roszczeń. W ocenie pozwanego, powyższa kwota, wraz z wypłaconym poza sporem zadośćuczynieniem w wysokości 10 000,00 zł, stanowić będzie należyłą rekompensatę wykazywanej przez powódkę krzywdy oraz będzie odpowiednia zarówno w relacji do przeciętnej stopy społeczeństwa, jak i celu świadczenia.

Powódka nie zgodziła się na zawarcie ugody ,zaproponowaną kwotę uważała za zbyt niską.

Sąd ustalił ,co następuje :

W dniu 14 czerwca 2001 r. w C. R. P. kierując pojazdem marki S. o nr rej. (...), nie zachował należytej ostrożności w wyniku czego doprowadził do zderzenia z przydrożnym drzewem, na skutek czego A. S. będąca pasażerką pojazdu marki S. w wyniku odniesionych obrażeń ciała zmarła. Postanowieniem z dnia 18 lipca 2001 r. Prokurator Prokuratury Rejonowej w Chełmnie umorzył postępowanie wobec śmierci sprawcy wypadku .

dowód : - kopia rejestru śledztw i dochodzeń Komendy Powiatowej Policji w C. – k. 8 -9

- pismo Prokuratora Rejonowego w Chełmnie z dnia 11 kwietnia 2016 r.

- akta szkodowe pozwanego , z których dowód Sad przeprowadził na rozprawie w dniu 18 stycznia 2017 r.

A. S. była córką M. S. i L. S.. Urodziła się jako ich drugie dziecko . Oprócz córki A. urodzonej w (...) roku małżonkowie S. doczekali się jeszcze troje dzieci : najstarszej K. urodzonej w (...) roku oraz I. urodzonej w 1988 roku i D. urodzonego w (...) roku . Każde z dzieci było oczekiwane i małżonkowie S. cieszyli z jego narodzin . A. S. była pogodną , radosną osobą . Nie sprawiała rodzicom żadnych problemów wychowawczych . W 2001 roku skończyła Liceum Ogólnokształcące i zamierzała kontynuować naukę studiując archiwistykę w B.. Po jej śmierci przyszło zawiadomienia , że się dostała na studia . A. S. uczyła się dobrze. Chętnie pomagała w różnych pracach domowych, chętnie też spędzała z mamą czas w kuchni ucząc się jak przygotowywać różne potrawy. Miała z mamą bardzo dobry kontakt, dużo rozmawiały , to jej się zwierzała i jej się radziła. M. S. znała też koleżanki córki A. , gdyż często przychodziły do niej do domu.

A. S. zamierzała także w życiu dorosłym mieszkać z rodzicami i się nimi opiekować . Jej siostra K. w 2001 r. już miała własną rodzinę , dziecko i nie mieszkała z rodzicami . Pozostałe rodzeństwo było młodsze.

dowód : - zeznania św. L. S. – k.53 – 54

- zeznań powódki M. S. – k. 59 – 60

W dniu 14 czerwca 2001 r. A. S. wracała z urodzin koleżanki , odwoził ją znajomy R. P. . Policja poinformowała M. i L. S. o śmierci córki A. w wypadku . Musieli jechać do prosektorium na identyfikację, co dla obojga było strasznym przeżyciem. M. S. nie chciała zostawić córki . L. S. był u lekarza i ten zapisał mu leki na uspokojenie , zażywała je również M. S.. Musieli zająć się pogrzebem , pomagała im rodzina .Oboje małżonkowie wzięli urlopy w pracy , M. S. wykorzystwała cały urlop , bo nie czuła się na siłach iść do pracy. Po stracie córki była osłupiała, osłabiona, nie widziała sensu życia, nic jej nie cieszyło, odczuwała ciągły niepokój. Nie korzystała z pomocy psychiatry ani psychologa. Sama kupowała ogólnodostępne leki uspakajające . Nie chciało jej się żyć , nic jej nie cieszyło , najbliżsi starali się ją wspierać. Mimo , że miała prawo jazdy bała się przez okres około roku jeździć samochodem , później , gdy się przemogła , to na początku obok musiał siedzieć mąż . Małżonkowie S. przestali jeździć na uroczystości rodzinne , na które do tej pory jeździli , nie chciało im się .

Obecnie M. i L. S. mieszkają z synem , który jeszcze nie założył własnej rodziny. Córki zamieszkują w Anglii. Rodzice mają z nimi stały kontakt. M. S. cały czas pamięta o córce A. , systematycznie odwiedza jej grób , zamawia msze święte, wspomina i zastanawia się jak by było , gdyby córka żyła . Zachowała rzeczy córki : świadectwa , zeszyty , koraliki . Wspomnienia o córce nadal budzą łzy.

dowód : - zeznania św. L. S. – k.53 – 54

- zeznań powódki M. S. – k. 59 – 60

- opinia biegłej z dziedziny psychologii R. W. – k. 65 – 69

Ubezpieczycielem z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów posiadacza samochodu marki S. o nr rej. (...), którym kierował sprawca wypadku z dnia 14.06.2001 r. , w wyniku którego śmierć poniosła A. S. był (...) S.A. w W. . M. i L. S. otrzymali od ubezpieczyciela. zwrot kosztów pogrzebu córki.

M. S. i L. S. działając przez (...) S.A. w piśmie z dnia 31 marca 2016 r. zwrócili się do ubezpieczyciela o wypłatę kwot po 100 000 zł dla każdego z nich z tytułu zadośćuczynienia po śmierci córki A. S. . Dnia 20 kwietnia 2016 r. r. ubezpieczyciel poinformował (...) S.A. o przyznaniu zadośćuczynienia M. S. w wysokości 10 000,00 zł .

dowód: - akta szkodowe pozwanego

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zebranych w sprawie wyżej szczegółowo opisanych, w tym akt szkodowych pozwanego, z których dowód Sąd przeprowadził na rozprawie w dniu 18 stycznia 2017 r. Nadto Sąd oparł się na zeznaniach świadka L. S. (k.53 – 54) i powódki M. S. (k. 59 – 60) , którym to zeznaniom Sąd dał wiarę , gdyż są one co do zasady zgodne i wzajemnie się potwierdzają . Na podstawie art. 302 § 1 kpc Sąd dowód z zeznań stron , ograniczył do przesłuchania powódki . Sąd oparł się także na opinii wydanej przez biegłą z dziedziny psychologii R. W. (k. 65 – 69) które to opinie są w ocenie Sądu wyczerpujące oraz wskazują podstawy , na których oparła się biegła wydając opinie.

Sąd zważył , co następuje :

M. S. domagała się od pozwanego (...) S.A. w W. zapłaty zadośćuczynienia na podstawie art. 448 kc w związku z art. 24 § 1 kc.

Art. 448 kc stanowi , że w razie naruszenia dobra osobistego sąd może przyznać temu, czyje dobro osobiste zostało naruszone, odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę lub na jego żądanie zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez niego cel społeczny, niezależnie od innych środków potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia. Przepis art. 445 § 3 stosuje się. Z kolei art. 24 § 1 kc przewiduje , że ten, czyje dobro osobiste zostaje zagrożone cudzym działaniem, może żądać zaniechania tego działania, chyba że nie jest ono bezprawne. W razie dokonanego naruszenia może on także żądać, ażeby osoba, która dopuściła się naruszenia,

dopełniła czynności potrzebnych do usunięcia jego skutków, w szczególności ażeby złożyła oświadczenie odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Na zasadach przewidzianych w kodeksie może on również żądać zadośćuczynienia pieniężnego lub zapłaty odpowiedniej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Zgodnie z art. 23 kc dobra osobiste człowieka, jak w szczególności zdrowie, wolność, cześć, swoboda sumienia, nazwisko lub pseudonim, wizerunek, tajemnica korespondencji, nietykalność mieszkania, twórczość naukowa, artystyczna, wynalazcza i racjonalizatorska, pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach. Katalog dóbr osobistych wymienionych w art. 23 kc nie jest wyczerpujący.

Powódka M. S. powoływała się w uzasadnieniu swych żądań na nagłe zerwanie na skutek śmierci córki ich więzi rodzinnej i emocjonalnej. Rodzina jako związek najbliższych osób, które łączy szczególna więź wynikająca najczęściej z pokrewieństwa czy zawarcia małżeństwa, podlega ochronie prawa. Dotyczy to odpowiednio ochrony prawa do życia rodzinnego obejmującego istnienie różnego rodzaju więzi rodzinnych. Wiąż rodzinna odgrywa doniosłą rolę, zapewniając członkom rodziny m.in. poczucie stabilności, wzajemne wsparcie obejmujące sferę materialną i niematerialną. W chwili obecnej za ugruntowany należy już uznać bowiem pogląd Sądu Najwyższego, że do oceny takich roszczeń znajduje zastosowanie art. 448 w związku z art. 24 § 1 kc, jako że więź rodzinna może być uznana za dobro osobiste członka rodziny zmarłego (wyrok SN z 14 stycznia 2010 r. wydany w sprawie IV CSK 307/09 - OSNC-ZD 2010/3/91, uchwała SN z 22 października 2010 r. wydana w sprawie III CZP 76/10 - Biul.SN 2010/10/11, wyrok SN z 11 maja 2011 r. wydany w sprawie I CSK 621/10 - LEX nr 848128, uchwała SN z 13 lipca 2011 r. wydana w sprawie III CZP 32/11 - OSNC 2012/1/10). W powyższych orzeczeniach Sąd Najwyższy podkreślał, że katalog dóbr osobistych określony w art. 23 kc ma charakter otwarty, a zakresem stosowania art. 23 i 24 kc objęte są wszelkie dobra osobiste rozumiane jako pewne wartości niematerialne związane z istnieniem i funkcjonowaniem podmiotów prawa cywilnego, które w życiu społecznym są uznawane za doniosłe i zasługujące z tego względu na ochronę. Do katalogu dóbr osobistych od dawna zaliczano m.in. prawo do planowania rodziny, tradycję rodzinną, pamięć o osobie zmarłej. Trudno byłoby znaleźć argumenty sprzeciwiające się zaliczeniu do tego katalogu także więzi rodzinnych i Sąd orzekający w sprawie w pełni podziela powyższe stanowisko.

Pozwany (...) S.A. w W. jest ubezpieczycielem z tytułu umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów posiadacza samochodu marki S. o nr rej. (...), którym kierował sprawca wypadku z dnia 14.06.2001 r., w wyniku którego śmierć poniosła A. S. Art. 822 kc § 1 i 4 kc stanowi, że przez umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej ubezpieczyciel zobowiązuje się do zapłacenia określonego w umowie odszkodowania za szkody wyrządzone osobom trzecim, wobec których odpowiedzialność za szkodę ponosi ubezpieczający albo ubezpieczony. Uprawniony do odszkodowania w związku ze zdarzeniem objętym umową ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej może dochodzić roszczenia bezpośrednio od ubezpieczyciela. Jest to aktualne brzmienie art. 822 kc, jednakże wprowadzająca jego zmianę ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. nr 124, poz.1151) art. 233, w art. 247 przewidywała, że do spraw rozpoczętych przed dniem wejścia w życie ustawy i niezakończonych stosuje się przepisy ustawy, o ile nie są one mniej korzystne dla ubezpieczającego, ubezpieczonego, uposażonego lub uprawnionego z umowy ubezpieczenia. Powołane wyżej przepisy kodeksu cywilnego rozpatrywać należy łącznie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 roku w sprawie ogólnych warunków obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów (Dz. U. z 2000, nr 26, poz. 310), które to przepisy obowiązywała w dacie wypadku, któremu uległa A. S. Zgodnie z § 10 ust. 1,3,4 rozporządzenia z dnia 24.03.2000 r. z ubezpieczenia OC przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem są zobowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. Ubezpieczeniem OC objęta jest odpowiedzialność cywilna każdej osoby, która kierując pojazdem w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wyrządziła szkodę ruchem tego pojazdu. Odszkodowanie ustala się i wypłaca w granicach odpowiedzialności cywilnej posiadacza lub kierującego pojazdem, najwyżej jednak do ustalonej w umowie sumy gwarancyjnej. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 20 grudnia 2012 r. wydanej w sprawie III CZP 93/12 (OSNC 2013/7-8/84) orzekł, że art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych - w brzmieniu

sprzed dnia 11 lutego 2012 r. - nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej, zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc. Z kolei Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 07.11.2012 r. wydanej w sprawie III CZP 67/12 (OSNC 2013/4/45) stwierdził , że przepis § 10 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 marca 2000 r. w sprawie ogólnych warunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych za szkody powstałe w związku z ruchem tych pojazdów nie wyłączał z zakresu ochrony ubezpieczeniowej zadośćuczynienia za krzywdę osoby, wobec której ubezpieczony ponosił odpowiedzialność na podstawie art. 448 kc. Nie są to odosobnione orzeczenia . Także inne orzeczenia Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych , zajmujące się problematyką dopuszczalności zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej na podstawie art. 448 kc, dotyczyły także śmierci osoby bliskiej poniesionej w wyniku wypadku komunikacyjnego . W orzecznictwie i doktrynie podkreśla się również, że skoro posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu szkodę, której następstwem jest między innymi śmierć, to w ramach zawartej umowy ubezpieczenia ubezpieczyciel przejmuje odpowiedzialność sprawcy, taka jest bowiem istota ubezpieczenia się od odpowiedzialności cywilnej (art. 822 kc).

Zadośćuczynienie jest roszczeniem mającym za zadanie kompensację doznanej krzywdy. W orzecznictwie sądowym i doktrynie zostały wypracowane kryteria ustalania zadośćuczynienia pieniężnego za naruszenie dóbr osobistych (art. 23 i art. 24 w zw. z art. 448 kc). Sąd orzekając w przedmiocie takiego żądania musi wziąć pod uwagę kompensacyjny charakter zadośćuczynienia i rodzaj naruszonego dobra, ciężar gatunkowy poszczególnych dóbr osobistych nie jest bowiem jednakowy i nie wszystkie dobra osobiste zasługują na jednakowy poziom ochrony za pomocą środków o charakterze majątkowym. Ponadto, sąd musi zbadać celowość zastosowania tego środka. Przekłada się to zarówno na możliwość zasądzenia zadośćuczynienia w konkretnej sprawie, jak i na jego wysokość. Sąd nie ma obowiązku zasądzenia zadośćuczynienia w każdym przypadku wyrządzenia krzywdy naruszeniem dobra osobistego. Przyznanie zadośćuczynienia zależy od uznania sądu. Jednakże zasada fakultatywności nie oznacza dowolności, a odmowa musi być oparta na przesłankach obiektywnych i być szczegółowo umotywowana; w tej kwestii nie może być mowy o swobodnym uznaniu sądu. Wskazanie dla niezastosowania przez sąd instytucji zadośćuczynienia pieniężnego, a tym samym nieudzielenia poszkodowanemu majątkowej ochrony dóbr osobistych może być usprawiedliwione niewielkim rozmiarem odniesionej szkody niemajątkowej, nagannym zachowaniem poszkodowanego czy też wcześniejszym usunięciem skutków naruszenia przez sprawcę, co w niniejszej sprawie nie zachodzi. Z uwagi na ciężar gatunkowy dobra osobistego w postaci prawa do życia w rodzinie powinno w hierarchii wartości zasługiwać na wzmózoną w porównaniu z innymi dobrami ochronę. Naruszenie tego dobra stanowi dalece większą dolegliwość psychiczną dla członka rodziny zmarłego, niż w przypadku innych dóbr, a jej skutki rozciągają się na całe życie osób bliskich. Określając wysokość zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dobra osobistego polegającego na pozbawieniu prawa do życia z określoną osobą bliską i pielęgnacji łączącej owe osoby więzi rodzinnej, należy wziąć pod uwagę wszystkie okoliczności mające wpływ na rozmiar doznanej przez poszkodowanego krzywdy, a więc przede wszystkim wstrząs psychiczny i cierpienia moralne wywołane śmiercią osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki po jej śmierci, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego z osobą zmarłą, rolę w rodzinie pełnioną przez osobę zmarłą, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem śmierci osoby bliskiej (np. nerwicy, depresji). Upływ czasu od naruszenia dóbr osobistych ma znaczenie przede wszystkim z punktu widzenia celowości i zakresu zastosowanych niemajątkowych środków ochrony, o których mowa w art. 24 § 1 zdanie drugie kc , w okolicznościach danej sprawy może czynić niecelowym zobowiązanie sprawcy do dopełnienia czynności potrzebnych do usunięcia skutków naruszenia, np. złożenia oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie. Jeśli natomiast naruszenie dóbr osobistych doprowadzi do powstania szkody niemajątkowej w postaci krzywdy, rozumianej jako ujemne następstwa w sferze przeżyć psychicznych człowieka, to szkoda ta nie ulega wraz z upływem czasu jakiemś unicestwieniu, a roszczenie o zadośćuczynienie mające na celu jej zniwelowanie wygaśnie. Na ogólnych zasadach roszczenie to jako majątkowe podlega jedynie przedawnieniu, którego termin wynosi obecnie aż 20 lat, jeśli szkoda wynikła ze zbrodni lub występku. Jeśli zatem naruszenie dóbr osobistych wywołało szkodę niemajątkową w postaci krzywdy, to dopóki roszczenie o zadośćuczynienie z tego tytułu nie ulegnie przedawnieniu, to nadal istnieje i może być zasadnie dochodzone.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt rozpoznawanej sprawy trzeba wskazać, że bez wątpienia powódka utraciła jedną z najbliższych jej osób, której nikt nie będzie mógł im zastąpić. Śmierć córki A. była dla powódki zerwaniem szczególnej więzi emocjonalnej która łączy matkę i dziecko, szczególnie iż nastąpiła ona w sposób nagły, traumatyzujący, co doprowadziło do ostrej sytuacji stresowej a następnie konieczności poradzenia sobie z całym procesem żałoby, który jest naturalną reakcją na utratę bliskiej osoby. Powódka doznała wyraźnego naruszenia dobrostanu emocjonalnego spowodowanego utratą ważnej dla siebie więzi emocjonalnej, z największym nasileniem objawów w okresie pierwszego roku, a następnie stopniowym łagodzeniem nasilenia odczuwanych dolegliwości. Zmarłą A. S. i jej matkę powódkę M. S. łączyła bardzo bliska więź, miały bardzo dobry kontakt, A. S. dopiero rozpoczynała dorosłe życie, miała swoje plany związane z nauką, ale także z rodzicami, z którymi chciała dalej mieszkać i mogli oni liczyć w przyszłości na jej pomoc. Po śmierci córki A. powódka była osłupiała, osłabiona, nie widziała sensu życia, nic jej nie cieszyło, odczuwała ciągle niepokój. Nie korzystała z pomocy psychiatry ani psychologa, ale korzystała z ogólnodostępnych leków uspakajających. Przez około M. S. rok miała obawy przed prowadzeniem samochodu, wołała do pracy chodzić pieszo, po tym okresie się przemogła i zaczęła jeździć samochodem, początkowo wołała jednak, żeby mąż był obok. M. S. cały czas pamięta o córce A., systematycznie odwiedza jej grób, zamawia msze święte, wspomina i zastanawia się jak by było, gdyby córka żyła, czy miałyby swoją rodzinę, dzieci.

Zgodnie z linią orzecniczą Sądu Najwyższego zadośćuczynienie ma mieć przede wszystkim charakter kompensacyjny, wobec czego jego wysokość nie może stanowić zapłaty symbolicznej, lecz musi przedstawiać jakąś wartość ekonomicznie odczuwalną. Zadośćuczynienie jest odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy, która nie zależy od statusu materialnego pokrzywdzonego. Wysokość zadośćuczynienia nie może być nadmierna w stosunku do doznanej krzywdy, ale musi być „odpowiednia” w tym znaczeniu, że powinna być przy uwzględnieniu krzywdy poszkodowanego – utrzymana w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa. Jednakże zasada miarkowania wysokości zadośćuczynienia łącząca wysokość zadośćuczynienia z wysokością stopy życiowej społeczeństwa ma jednak uzupełniający charakter w stosunku do zasadniczej kwestii, jaką jest rozmiar szkody niemajątkowej. Powoływanie się na nią przez sąd przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia za krzywdę nie może prowadzić do podważenia jego kompensacyjnej funkcji (por. wyrok Sadu Najwyższego z dnia 10.03.2005 r. wydany w sprawie IV CSK 80/05, OSNC 2006/10/175 i wyrok SN z dnia 14.01.2011 r. wydany w sprawie I PK 145/10, OSNP 2012/5-6/66)/.

Mając powyższe na uwadze i dokonane przez Sąd ustalenia, o których mowa wyżej, Sąd uznał, że odpowiednią sumą tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę dla powódki M. S. będzie kwota 50 000,00 zł, co przy uwzględnieniu, że pozwany wypłacił już powódce kwotę 10 000,00, zobowiązuje pozwanego do wypłaty w dalszej kolejności kwoty 40 000,00 zł z. W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki M. S. kwotę 40 000,00 z tytułu zadośćuczynienia orzekając o tym w punkcie I sentencji orzeczenia. Od zasądzonej na rzecz powódki kwoty Sąd na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc w zw. z art. 455 kc zasądził odsetki ustawowe za opóźnienie od dnia 01 maja 2016 r. Od tej daty bowiem roszczenie zadośćuczynienia stało się wobec pozwanego wymagalne w myśl przepisu art. 455 kc, przy uwzględnieniu, że powódka M. S. zgłosiła swe żądanie pozwanemu w zakresie zadośćuczynienia pismem z dnia 31 marca 2016 r. Zgodnie bowiem z treścią art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, strona pozwana była obowiązana zaspokoić roszczenie powódek w terminie 30 dni licząc od dnia otrzymania ich wezwania. Należy nadmienić, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 stycznia 2011r. wydanym w sprawie I PK 145/10, stwierdził, że zadośćuczynienie przysługuje z odsetkami od dnia opóźnienia, czyli wezwania do zapłaty (art. 445 i art. 481 § 1 k.c.), a nie od dnia jego zasądzenia (OSNP 2012/5-6/66, podobnie: wyrok SN z dnia 08.02.2012 LEX nr 1147804; wyrok SN z dnia 16.12.2011 r. V CSK 38/11, LEX nr 1129170; wyrok SN z dnia 18.02.2010 r. wydany w sprawie II CSK 434/09, LEX nr 602683, wyrok SN z dnia 07.11.2013 r. wydany w sprawie II PK 53/13, LEX nr 1418731).

W punkcie II sentencji orzeczenia Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie jako niezasadne.

W punkcie III sentencji orzeczenia, mając na uwadze wynik spraw , Sąd , zgodnie z art. 100 kpc orzekł o kosztach procesu stosunkowo je rozdzielając, mając na uwadze , że powództwo zostało uwzględnione w 66,67 %. W rozliczeniu Sąd uwzględnił : opłatę sądową poniesioną przez powódkę , koszty zastępstwa procesowego każdej z ze stron ustalone zgodnie z §2 pkt. 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2015 r., poz. 1804 ze zmianami), przy uwzględnieniu § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych, koszty opłaty skarbowej od złożonych pełnomocnictw procesowych oraz zwrot kosztów dojazdu na rozprawę pełnomocnika powódki , zgodnie z wnioskiem złożonym na rozprawie w dniu 11.10.2017 r. Sąd miał jednak na uwadze , że w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 roku wydanej w sprawie III CZP 26/16 (Biuletyn SN 2016/6/10) Sąd Najwyższy stwierdził, że koszty przejazdu do Sądu pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym , jeżeli ich poniesienie było niezbędne i celowe w rozumieniu art. 98 § 1 kpc są to koszty rzeczywiście poniesione. Brak jest podstaw do ustalenia kosztów przejazdu zawodowego pełnomocnika na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29.01.2013 roku w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 25.03.2002 roku w sprawie warunków ustalania oraz sposobu dokonywania zwrotu kosztów używania do celów służbowych samochodów osobowych. Te rozporządzenia dotyczą wyłącznie stron stosunku pracy. Pełnomocnik powódki nie wskazał jakim pojazdem przyjeżdżał do Sądu , wobec czego Sąd przyjął , że podróżował średniej klasy samochodem o pojemności silnika do 1600 i mocy ok. 100 -120 konnym, wówczas średnie zużycie paliwa mieści się granicach 7 l /100 km, przy średniej cenie 1 l benzyny Pb 95 w dacie orzekania - 4,61 zł na terenie województwa (...) . Tak więc koszty dojazdu pełnomocnika powódki na rozprawę wynosiły 116,17 zł ((4 x 90 km = 360 km : 100 = 3,6 x 7 x 4,61 zł).